

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



MUSIC: A MELODIC METHODOLOGY INTO TEACHING AND LEARNING
2018-1-ES01-KA229-050761_5

SCHOOL EXCHANGE PARTNERSHIP

The Romanian team presents:

STORY OF MUSIC

‘AȘA-I ROMÂNUL’ ‘THAT'S HOW THE ROMANIAN IS’

Așa-i românu' când să-n veselește,
Ca și stejaru' când înmugurește,
Așa-i românu' când este iubit,
Ca și stejaru' când e înverzit.

Țara-i mănoasă și în fericire,
Poate oricine să trăiască-n ea
Și-a mea mândruță ce o am pe lume
E tot ce am mai sfânt în ea.

That's how the Romanian is when he gets
happy,
Just like a blooming oak tree.
That's how the Romanian is when he is loved,
Just like a green oak tree.

This country is ours, and it's full of joy,
Anyone can live here.
And the woman I've been blessed with
It's the dearest thing that I have in it!

- Trăiască țara, patria mamă,
- Trăiască toate câte sunt în ea
- Trăiască toate cu mic, cu mare
- Și a mea mândră ce o iubesc tare.

Long live the country, our motherland,
Long live everything that is in it!
Long live everything, small or big,
And my beloved, too because I love her very
much.

- O rugăciune, către ceruri zboară,
- O rugăciune, către Dumnezeu,
- Mă rog acuma pentru a mea țară,
- Și pentru tine, sfânt poporul meu.
- Mă rog acuma pentru a mea țară,
- Și pentru tine, sfânt poporul meu.

A prayer is flying to the sky,
A prayer addressed to God.
I pray for my country,
And for you, my holy kind.
I pray for my country,
And for you, my holy kind.

- Întotdeauna a existat o formă artistică prin care poporul nostru și-a putut exprima atitudinea față de marile evenimente și realități istorice. Mai întâi, prin creațiile poetice de factură populară, asociate cu cele muzicale și apoi, prin cele culte, puse în valoare de marii creatori de artă. Ca gen autonom și de-o largă accesibilitate s-a dovedit cântecul patriotic. El n-a fost,, inventat” de niciun regim politic, ci a apărut din dorința mobilizatoare de împlinire a unor idealuri sociale, de evocare a evenimentelor glorioase și a unor personalități, devenite simbol în istoria neamului românesc. Cântecul patriotic s-a impus în preajma Revoluției de la 1848, având ca surse vechile cântece cu conținut social. Cântecul patriotic a primit noi valențe emoționale, devenind un factor important în lupta pentru unire și libertate națională.
- There has always been an artistic form through which our people could express their attitude about the big events and historical realities. First, through poetic folk creations, associated with the musical ones and then, through the diversity of cults reflected by the great creators of art. The patriotic song became a distinct genre in itself due to its wide range of accessibility to the Romanians’ hearts. It was not ‘’ invented ‘’ by any political regime, but emerged from the mobilizing desire to achieve social ideals, evoking glorious events and some personalities that became a symbol of our nation. The patriotic song was widely spread around the Revolution of 1848, inspired by the old songs with social content. Having a great emotional value and a great impact on its people, the song received new and deep meaning, becoming an important factor in the struggle for national unity and freedom.

- Culeasă din județul Sibiu, de pe Valea Hartibaciului de către preotul Doru Gheja, melodia „Așa-i Românul” transmite un mesaj simbolic despre spiritul românesc din toate timpurile, având astfel o mare putere de generalizare. Autorul anonim se inspiră din viața poporului român, versurile reflectând atitudinea românului față de moarte, de viață, de asuprire, reprezentând expresia artistică a unor trăiri individuale intime. ‘O cantau batranii din satul Chirpar’, spune preotul .
- „Așa-i românul” transmite sentimente profunde, intense de dor, de jale, de revoltă, iubire, tristețe, ură împotriva asupritorilor, proiectate într-un mediu pastoral și bucolic. Totodată, sentimentele de dor și jale sunt predominante în cântec, acestea fiind puternic înrădăcinate în structura spirituală a românului.
- This song, according to chronicles, first heard in Sibiu county, in the Valley of Haritcaciui by the priest Doru Gheja, depicts a symbolic message about the Romanian spirit of all the time thus having a great generalization power. The anonymous author gets inspired from the people’s life, the lyrics reflecting the Romanians’ attitude towards death and life, representing the artistic expression of individual living. “Our elders from Chirpar village would proudly sing it” said the priest Doru Gheja.
- “That’s how the Romanian is” expresses intense deep feelings, sorrow, mourning, revolt, love, sadness, placed in a pastoral and bucolic environment. Also, feelings of longing and mourning prevail in the song, being heavily rooted in the spiritual structure of the Romanian.

- RomânuL când este vesel este comparat cu stejarul care înmugurește, simbolizând un nou început și o continuă renaștere. Iubirea este asociată cu stejarul înverzit, semnificând maturitatea sentimentelor. Această paralelă între roman și stejar sugerează puterea și verticalitatea acestui popor. Sunt sentimente de toleranță și deschidere pentru toți locuitorii țării, indiferent de origine și în același timp, este exprimată iubirea pentru aleasa inimii, simbol al familiei, pilon al societății. Conexiunea cu Dumnezeu, creștinismul și speranța de mai bine sunt reliefate printr-o rugăciune către divinitate pentru prosperitatea și binele întregului popor, simbolizând altruismul și spiritualitatea românului.
- The Romanian when is cheerful is compared to the budding oak, symbolizing a new beginning and a continuous rebirth. Love is associated with the green oak, meaning the maturity of feelings. This parallel between the Romanians and the oak suggests the power and verticality of these people. There are feelings of tolerance and openness for all the inhabitants of the country, regardless of their origin, and at the same time, the song expresses the love for the chosen sweetheart, the symbol of the family, the pillar of society. The connection with God, Christianity and the hope for the better are highlighted by a prayer to the divinity for the prosperity and good of the whole people, symbolizing the altruism and spirituality of the Romanian.

- Astfel, cântecul definește legătura emoțională față de țara pe care o au românii, fie din motive etnice, politice, culturale sau de altă natură. Mentalitatea noastră este cel mai bine definită de emoțiile și sentimentele pe care le trăim de fiecare dată când ascultăm această melodie. Patriotismul, iubirea, bogăția, pacea, rugăciunea sunt teme care-l definesc cel mai bine pe român.

- The song defines the emotional bond which the Romanians have to their country may it be for ethnic, political, cultural values or any other reasons. Our mentality is best defined by the sentiments that we have whenever we listen to this song. The patriotic spirit, the love, the fertile soil, the peace, the prayer are the themes that best define the Romanian.

‘MIORIȚA’

‘THE LITTLE EWE’

Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor la vale,
Trei turme de miei,
Cu trei ciobănei.
Unu-i moldovan,
Unu-i ungurean
Și unu-i vrâncean.
Iar cel ungurean
Și cu ce-l vrâncean,
Mări, se vorbiră,
Ei se sfătuiră
Pe l-apus de soare
Ca să mi-l omoare
Pe cel moldovan,
Că-i mai ortoman
Ș-are oi mai multe,
Mândre și cornute,
Și cai învățați,
Și câni mai bărbați,
Dar cea mioriță,
Cu lână plăviță,

Near a low foothill
At Heaven's doorsill,
Where the trail's descending
To the plain and ending,
Here three shepherds keep
Their three flocks of sheep,
One, Moldavian,
One, Transylvanian
And one, Vrancean.
Now, the Vrancean
And the Transylvanian
In their thoughts, conniving,
Have laid plans, contriving
At the close of day
To ambush and slay
The Moldavian;
He, the wealthier one,
Had more flocks to keep,
Handsome, long-horned sheep,
Horses, trained and sound,
And the fiercest hounds.
One small ewe-lamb, though,
Dappled- gray as tow,

De trei zile-ncoace
Gura nu-i mai tace,
Iarba nu-i mai place.
- Mioriță laie,
Laie bucălaie,
De trei zile-ncoace
Gura nu-ți mai tace!
Ori iarba nu-ți place,
Ori ești bolnăvioară,
Drăguță mioară?
- Drăguțule bace,
Dă-ți oile-ncoace,
La negru zăvoi,
Că-i iarbă de noi
Și umbră de voi.
Stăpâne, stăpâne,
Îți cheamă ș-un câine,
Cel mai bărbătesc
Și cel mai frățesc,
Că l-apus de soare
Vreau să mi te-omoare
Baciul ungurean
Și cu cel vrâncean!
- Oiță bârsană,
De ești năzdrăvană,
și de-a fi să mor
în câmp de mohor,
Să spui lui vrâncean
Și lui ungurean

While three full days passed
Bleated loud and fast;
Would not touch the grass.
"Ewe-lamb, dapple-gray,
Muzzled black and gray,
While three full days passed
You bleat loud and fast;
Don't you like this grass?
Are you too sick to eat,
Little lamb so sweet?"
"Oh my master dear,
Drive the flock out near
That field, dark to view,
Where the grass grows new,
Where there's shade for you.
"Master, master dear,
Call a large hound near,
A fierce one and fearless,
Strong, loyal and peerless.
The Transylvanian
And the Vrancean
When the daylight's through
Mean to murder you."
"Lamb, my little ewe,
If this omen's true,
If I'm doomed to death
On this tract of heath,
Tell the Vrancean
And Transylvanian

Ca să mă îngroape
Aice, pe-aproape,
În strunga de oi,
Șă fiu tot cu voi;
În dosul stâniei
Să-mi aud câinii.
Aste să le spui,
Iar la cap să-mi pui
Fluieraș de fag,
Mult zice cu drag;
Fluieraș de os,
Mult zice duios;
Fluieraș de soc,
Mult zice cu foc!
Vântul, când a bate,
Prin ele-a răzbate
Ș-oile s-or strânge,
Pe mine m-or plânge
Cu lacrimi de sânge!
Iar tu de omor
Să nu le spui lor.
Să le spui curat
Că m-am însurat
Cu-o mândră crăiasă,
A lumii mireasă;
Că la nunta mea
A căzut o stea;
Soarele și luna
Mi-au ținut cununa.

To let my bones lie
Somewhere here close by,
By the sheepfold here
So my flocks are near,
Back of my hut's grounds
So I'll hear my hounds.
Tell them what I say:
There, beside me lay
One small pipe of beech
With its soft, sweet speech,
One small pipe of bone
With its loving tone,
One of elderwood,
Fiery-tongued and good.
Then the winds that blow
Would play on them so
All my listening sheep
Would draw near and weep
Tears, no blood so deep.
How I met my death,
Tell them not a breath;
Say I could not tarry,
I have gone to marry
A princess – my bride
Is the whole world's pride.
At my wedding, tell
How a bright star fell,
Sun and moon came down
To hold my bridal crown.

Brazi și paltinași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păserele mii,
Și stele făclii!
Iar dacă-i zări,
Dacă-i întâlni
Măicuță bătrână,
Cu brăul de lână,
Din ochi lăcrimând,
Pe câmpii alergând,
Pe toți întrebând
Și la toți zicând:
"Cine-a cunoscut,
Cine mi-a văzut
Mândru ciobănel,
Tras printr-un inel?
Fețișoara lui,
Spuma laptelui;
Mustețioara lui,
Spicul grâului;
Perișorul lui,
Peana corbului;
Ochișorii lui,
Mura câmpului?"
Tu, mioara mea,
Să te-nduri de ea
Și-i spune curat

Firs and maple trees
Were my guests; my priests
Were the mountains high;
Fiddlers, birds that fly,
All birds of the sky;
Torchlights, stars on high.
But if you see there,
Should you meet somewhere,
My old mother, little,
With her white wool girdle,
Eyes with their tears flowing,
Over the plains going,
Asking one and all,
Saying to them all,
'Who has ever known,
Who has seen my own
Shepherd fine to see,
Slim as a willow tree,
With his dear face, bright
As the milk-foam, white,
His small moustache, right
As the young wheat's ear,
With his hair so dear,
Like plumes of the crow
Little eyes that glow
Like the ripe black sloe?'
Ewe-lamb, small and pretty,
For her sake have pity,
Let it just be said

Că m-am însurat
Cu-o fată de crai,
Pe-o gură de rai.
Iar la cea măicuță
Să nu spui, drăguță,
Că la nunta mea
A căzut o stea,
C-am avut nuntași
Brazi și paltinași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păserele mii,
Și stele făclii!

I have gone to wed
A princess most noble
There on Heaven's doorsill.
To that mother, old,
Let it not be told
That a star fell, bright,
For my bridal night;
Firs and maple trees
Were my guests, priests
Were the mountains high;
Fiddlers, birds that fly,
All birds of the sky;
Torchlights, stars on high.”

- Balada ‘Miorița’, capodopera literaturii noastre populare este rezultatul unui proces de creație seculară, textul baladei prezentând un număr mare de motive și idei poetice cu existență independentă în folclorul românesc (transhumanța, complotul, testamentul, animalul /oaia năzdrăvan/ă, alegoria moarte-nuntă etc). Aceste motive sunt întâlnite în doinele populare, dar și în cântecele ritualice sau în unele colinde.
- Poezia a fost culeasă de Alecu Russo de la niște păstori din munții Vrancei, pe când se afla în exil la Soveja, și publicată în prima culegere de ”*Poezii populare. Balade. (Cântece bătrânești) adunate și îndreptate de Vasile Alecsandri*”, antologie apărută în 1852.
- În secolul al XX- lea, Miorița a fost publicată în șase limbi la editura Albatros din București România în „Anul Internațional al Cărții” - 1972 (engleză, franceză, germană, rusă, spaniolă, română) fiind foarte apreciată în întreaga lume pentru frumusețea sa și pentru reflectarea mentalității noastre. Casa de discuri Electrecord înregistrează în 1978 o variantă a cântecului interpretată de Irina Loghin și orchestra condusă de Paraschiv Oprea.
- ‘The Little Ewe’ ballad, the masterpiece of our folk literature, is the result of a very long creation process, the text presenting a variable number of poetic motifs and ideas of independent existence in Romanian folklore (transhumance, conspiracy, will, animal / sheep, death – wedding allegory, etc.). These themes are not only found in folk poems, but also in ritual songs or in some carols.
- Alecu Russo heard it from some pastors from the Vrancea Mountains, while was in exile at Soveja, and published it in his the first collection of "Folk Poems. Ballads. (Old Songs) Gathered and Directed by Vasile Alecsandri ", anthology published in 1852.
- In the twentieth century, Miorita was published in six foreign languages at the Albatros Publishing House in Bucharest in the "International Year of the Book" - 1972 (English, French, German, Russian, Spanish, Romanian) gaining a world wide success due to its beautiful lyrics and presentation of Romanian mentality . Electrecord records presents version of the song performed by Irina Loghin and the orchestra led by Paraschiv Oprea in 1978.

- Balada prezintă o concepție filozofică străveche, creatorul anonim exprimând aici ideea că omul acceptă moartea ca pe un final firesc al vieții, ceea ce face ca balada populară „Miorița” să fie totodată un poem filozofic.
- Titlul cântecului este diminutivul animalului năzdrăvan, cu un rol determinant în declanșarea ideii filozofice care a determinat caracterul mitologic al operei: atitudinea înțeleaptă pe care o are tânărul cioban în fața morții. Oița este un element miraculos în baladă și constituie vocea destinului predeterminat, prevestind moartea, ca pe un final, de neevitat, al vieții. Creatorul popular a ales miorița înzestrată cu puteri fabuloase pentru a ilustra tema folclorică a comuniunii ancestrale dintre om și natură, simbolizată aici de animal.
- Timpul și spațiul în care se desfășoară întâmplările povestite în baladă, descriu un peisaj asemănător paradisiului: „Pe-un picior de plai / Pe-o gură de rai”
- The ballad presents an ancient philosophical concept, the anonymous creator expressing the idea that man accepts death as a natural fact, making the ballad “The Little Ewe” a philosophical poem.
- The supernatural animal presented in the title as a diminutive, with an important role in emphasising the philosophical idea which outlined the mythological character of the work: the wise attitude of the young shepherd facing death. The sheep is a miraculous element in the ballad, and is the voice of destiny, foreseeing death, as an unavoidable ending of life. The ballad’s creator chose the “the little ewe” endowed with fabulous powers to illustrate the most used theme in Romanian folk creations that of ancestral communion between man and nature, embodied here by the animal.
- Time and space describe a landscape -like a paradise: “Near a low foothill/ At Heaven’s doorsill”.

- Personajele reale sau fabuloase au atitudini specifice în acțiunea baladei, în funcție de rolul pe care îl atribuie autorul anonim fiecăruia în parte: din invidie, doi ciobani pun la cale uciderea partenerului lor, oița năzdrăvană este îngrijorată pentru viața stăpânului, ciobănașul moldovean privește moartea cu seninătate, iar măicuța bătrână își caută cu înfrigurare fiul. Ca răspuns la avertizarea făcută de mioară, ciobanul privește despărțirea de turma sa și de locurile feerice cu înțelepciunea mitică a asumării morții ca pe un final firesc ai vieții. Aici este prezentă ideea că existența omului are două manifestări concrete: viața și moartea. Apropiat de natură, ciobănașul își exprimă dorința de a rămâne și după moarte pe meleagurile și alături de ființele pe care le-a iubit atât de mult în timpul vieții: „Ca să mă îngroape / Aice pe-aproape / În strunga de oi, / Să fiu tot cu voi, / În dosul stâniei / Să-mi aud câinii. / Aste să le spui”.
- The real or fabulous characters have specific attitudes in the ballad's action, depending on the role the anonymous writer assigns to each one: out of envy, two shepherds plot the killing of their partner, the sheep is worried about its master's life, the Moldovan shepherd sees death as a natural factor, and the shepherd's mother asks for her son. As a response to the warning made by the sheep, the shepherd looks at the separation from his flock and the fiery places with the mythical wisdom of seeing death as a natural, common factor preceding life. Here is the idea that man's existence has two well defined parts: life and death. Close to nature, the shepherd expresses his desire to remain after death in complete union with everything that he adored in his lifetime: "To let my bones lie/ Somewhere here close by,/ By the sheepfold here/ So my flocks are near,/ Back of my hut's grounds/ So I'll hear my hounds./ Tell them what I say"

- Singura legătură strânsă cu viața, care amplifică dramatismul baladei, este grija ciobănașului pentru ”măicuța bătrână” care își va căuta fiul. Prin prezența imaginii materne, se creează astfel un circuit complet care leagă cele mai mari evenimente care marchează existența ființei umane prin cele mai profunde: nașterea - viața/ nunta – moartea.
- În acest sens, rugămintea baciului exprimată în finalul baladei simbolizează sensibilitatea umană, în contradicție cu filozofia vieții și a morții. Astfel dorința tânărului cioban este ca mama lui să nu știe „Că la nunta mea / A căzut o stea”, aceasta fiind o altă superstiție populară, care sugerează moartea unui om. Datorită modului în care sintetizează credințe și tradiții românești, ”Miorița” este considerată de scriitorul Mihail Sadoveanu, la mijlocul secolului al XX-lea „drept cea mai nobilă manifestare poetică a neamului nostru”. *Balada* concentrează profunda spiritualitate românească și constituie sursă de inspirație pentru mari scriitori ai literaturii noastre: Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, Lucian Blaga, Mircea Eliade și Nichita Stănescu.
- The only connection with life, which amplifies the dramatic effect of the ballad, is the shepherd's care for his "old mother" who will seek for his son. Through the presence of the maternal image, it creates a complete circuit that links the major events ,that mark the existence of the human being ,to the deepest ones ,the rites of passage : birth - life / wedding - death.
- The shepherd 's last wish expressed at the end of the ballad symbolizes human sensitivity, in contradiction with the philosophy of life and death. So, the wish of the young shepherd is that his mother does not know " That a star fell, bright,/ For my bridal night; " which is another Romanian superstition that predicts death . Due to the way it presents Romanian beliefs and traditions, "Miorița" is considered by the writer Mihail Sadoveanu, in the middle of the 20th century "as the noblest poetic manifestation of our people". The ballad focuses on deep Romanian spirituality and is a source of inspiration for great writers of our literature such as Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, Lucian Blaga, Mircea Eliade and Nichita Stanescu.

‘LA POARTĂ LA ȘTEFAN-VODĂ’

‘AT THE GATE TO STEPHAN VOIEVODE’

- Colindul ”La poartă la Ștefan – Vodă” poate fi considerat unul dintre cele mai vechi din folclorul românesc prin faptul că refrenul conține cuvântul ”ler” menționat în cele mai vechi cercetări lingvistice realizate la noi. Cuvântul ”ler” dovedește vechimea colindelor noastre religioase, dar și laice existente conform cercetărilor, încă din epoca daco-romană (sec. II-VI/VII). Refrenul ”Lerului Domnului ” sau ”Alilerui Doamne” rezultă din integrarea în colinde a formei arhaice a cuvântului bisericesc ”Aliluia”.
- În forma scrisă, însoțit de partituri, cântecul se regăsește în culegerea realizată de profesorul etnomuzicolog George Breazul în 1938, în două variante.
- This carol can be considered one of the oldest in the Romanian folklore as in the chorus it contains the word "ler" mentioned in the oldest linguistic researches made in our country. The word "ler" proves the age of our religious carols, according to research, from the Dacian-Roman era (2nd-6th-7th centuries). The chorus of "Lerul Domnului" or "Alilerui Doamne" results from the integration into the carols of the archaic form of the religious word "Aleluia".
- In its written form, together with music sheet, the song is found in the collection of carols made by the ethnomusicologist George Breazul in 1938, in two variants.

- Am descoperit că o interpretare a colindului este cuprinsă într-un album înregistrat în 1996, însă variantele audio-video atașate documentului sunt înregistrate în 2008, respectiv în 2013, în Moldova (Bucovina).
- Conform DEX revizuit 2016, originea termenului este în limba latină, însă explicația oferită păstrează un anumit grad de ambiguitate:
- Ler = Cuvânt care apare ca refren în colinde, cărora le dă un anumit colorit eufonic. [Var.: léroi, léroloi, léru, léruului interj.] – Probabil lat. [Ha]llelu[iah, Domine].
- Existența cuvântului în colindele din zonele de dincolo de malul stâng al Dunării este atestată în lucrările despre limba și folclorul românesc realizate în secolele XVII – XVIII de Miron Costin, Dimitrie Cantemir sau Petru Maior.
- We have discovered that a carolist interpretation is included in an album recorded in 1996, but the audio-video variants attached to the document are recorded in 2008 and 2013 in Moldova (Bucovina).
- According to the revised Dictionary of Romanian language in 2016, the origin of the term is Latin, but the explanation provided keeps a certain ambiguity:
- Ler = A word that appears as a chorus in carols, which gives them a certain euphoric colour. [Var: léroi, léroloi, léru, léru interj.] - Probably lat. [H]llelu [iah, Domine].
- The existence of the word in carols, widely found in areas beyond the left bank of the Danube, is mentioned in various works about the origins of our language and Romanian folklore masterpieces written by Miron Costin, Cantemir and Petru Maior.

- In 1901, preotul -profesor Dimitrie Dan a reluat problema originii cuvântului ”ler” în limba română și a publicat rezultatele studiilor sale în "Noua revistă română" (vol. III, nr. 26, pp. 85-91), susținând definiția existentă astăzi în DEX. Conform opiniei profesorului, ”ler” provine din invocția cultică, de origine ebraică, Halleluiah (Domine) ("lăudați pe Domnul"), trecută în limba latină (Alleluia) și în slavă (Alilughiiia). Cuvântul este introdus în limba română, în ritualul religios, prin filiera slavă, după secolul al X-lea (Aliluia).
- Referitor la mesajul cântecului, conținutul leagă înțelesul religios al versurilor cu idei ce demonstrează mentalitatea poporului nostru.
- In 1901, the priest -Professor Dimitrie Dan concluded in his research about the origin related issue of this word, "ler" , and published the results of his studies in the "New Romanian magazine" (vol. III, no. 26, pp. 85-91), bringing relevant arguments that the definition given today in the Dictionary of Romanian language is correct. According to him, "ler" has Hebrew origin, Halleluiah (Domine), passed in Latin (Alleluia, Alilughiiia). The word was introduced in Romanian, in the religious ritual, through the Slavic influence , after the 10th century (Aliluia).
- The song’s deep meaning, its message, its religious content and meaning of the verses, is linked with ideas expressing our mentality throughout history.

- Momentul Nașterii lui Hristos reprezintă o bucurie pentru creștinii ortodocși. Acest sentiment este comunicat prin cântecele interpretate an de an de către grupuri de colindători. În colindul ”La poartă la Ștefan-Vodă”, vestea nașterii lui Hristos se aduce într-un cadru specific Evului Mediu, traditional românesc, în care apare imaginea domnitorului Ștefan cel Mare.
- În timpul rugăciunii, Domnitorul aude boierii vorbind despre Iisus și Dumnezeu și merge alături de ei pentru a aduce laude divinității. De aici reiese ideea că cei care vestesc minunile lui Dumnezeu pe la ”porțile” oamenilor sunt primiți de gazde cu bucurie. Acestea li se alătură colindătorilor, demonstrând respect pentru adevărul divin, indiferent de rangul pe care îl are fiecare. În colindul prezentat, Ștefan cel Mare procedează în același mod, venind să Îl slăvească pe Dumnezeu alături de boierii colindători.
- Christ’s Birth, a joy for Orthodox Christians, has been found in all the Romanian carols celebrating this event since times out of mind. This feeling is expressed through songs annually performed by groups of carol singers. In this carol, the news of Christ’s Birth is brought to a specific setting of the Middle Ages, showing Romanian traditions, in which the image of the prince Stephen the Great also appears.
- While praying, the Ruler hears his subjects talking about Jesus and God and goes with them to praise the divinity. They proclaim the wonders of God at the "gates" of men are welcomed by the hosts with joy. They join the carol singers, showing respect for the divine truth, regardless of the rank of each and any of them. In the presented carol, Stephen the Great, the Moldavian Ruler, comes to glorify God together with his subjects.

- Conducător al Moldovei între anii 1457 – 1504, Ștefan Vodă este cunoscut în istorie prin faptul că a fost un susținător al culturii și al bisericii, ctitorind un număr mare de mănăstiri și biserici atât în Moldova, cât și în Țara Românească, Transilvania sau la Muntele Athos. Pentru aceste merite a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română cu numele de Ștefan cel Mare și Sfânt, în 1992.
- Concluzia este că, prin conținutul său, colindul ”La poartă la Ștefan Vodă” demonstrează vechimea acestor cântece ritualice în țara noastră, dar și faptul că acestea sunt produsul tradițiilor și obiceiurilor românești împletite cu istoria și identitatea noastră națională.
- Culegerea de Colinde a lui George Breazul 1938, reeditată conform cu originalul în 1993 – link și pagini selectate <https://www.scribd.com/document/210124902/Colinde-1993-George-Breazu-1938>
- Leader of the Moldovian people between 1457 - 1504, Ștefan Voda is known in history by the fact that he was a man of letters and of the Church , building a number of monasteries and churches in Moldavia and the Romanian Country, Transylvania Mountain Athos. For these merits he was canonized by the Romanian Orthodox Church under the name of Stephen the Great and the Holy,in 1992.
- The conclusion is that through its contents, this carols not only outlines the age of these ritual songs in our country, but also the fact that they are the works of art of the Romanian traditions and customs that are interwoven with our national history and identity.

SALA

COLINDE

CARTEA SATULUI

SCOLA ȘI FUNDATIA CULTURALA
REGALĂ "PRINCIPELE CAROL"



COLINDE

CULEGERE ÎNTOCMITĂ DE G. BREAZU

XIV fun - 260
BIBLIOTECA
119360

CULEGERE ÎNTOCMITĂ DE G. BREAZU
CU DESENE DE DEMIAN

Postfață
de Titus Moisescu

Donacție pt. Universitatea
de Arte "GHEORGHE ENESCU",
din partea studenților
CĂMILIU SĂBĂRIȚĂ, cu mult
respect.

EDITURA FUNDAȚIEI CULTURALE ROMÂNE
București • 1993



119360

‘PAPARUDELE’

‘THE RAINMAKING CALLERS’

Paparuda

Lai, la, la, la, la, lai...

Paparudă rudă

Sai în sus și udă

Udă cu găleata

Ca să crească roada

Paparudă rudă

Sai în sus și udă

Udă cu cofița

Ca să crească vița

Lai, la, la, la, la, lai...

Paparudă rudă* (Rainmaking caller, caller)

Hop and let it rain

Let it rain buckets

So that the crops may grow

Paparudă rudă (Rainmaking caller, caller)

Hop and let it rain

Let it rain buckets**

So that the grape vine may grow

Lai, la, la, la, la, lai...

Paparudă rudă
Sai în sus și udă
Udă cu ulciorul
Să crească feciorul

Paparudă rudă
N'cer ca să se'audă
Paparudă rudă
Ploaia să ne ude

Lai, la, la, la, la, lai...

Paparudă rudă
N'cer ca să s'audă
Paparudă rudă
Ploaia să ne ude

Paparudă rudă (Rainmaking caller, caller)
Hop and let it rain
Let it rain cats and dogs
So that the lad may grow

Paparudă rudă (Rainmaking caller, caller)
Let it be heard in the skies
Paparudă rudă (Rainmaking caller, caller)
So that the rain may soak us

Lai, la, la, la, la, lai...

Paparuda(Rainmaking caller, caller)
Let it be heard in the skies
Paparudă rudă(Rainmaking caller, caller)
So that the rain may soak us

Paparudă, rudă,
Sai în sus și udă,
Udă cu cofița
Ca să crească vița.

La-la-la...

Paparudă, rudă,
Sai în sus și udă,
Udă cu găleata
Ca să crească roada.

La-la-la...

Paparuda(Rainmaking caller, caller)
Jump and soak us
Soak us with a Sprinkle
For the vineyard to grow

La-la-la...

Paparuda, rudă(Rainmaking caller, caller)
Jump and soak us
Soak us with a bucket
For the fruit to grow

La-la-la...

Paparudă, rudă,
Sai în sus și udă,
Udă cu ulciorul
Să crească feciorul.

La-la-la...

Paparudă, rudă,
Sai în sus și udă,
Udă cu cănița
Să crească fetița.

La-la-la...

Paparuda, rudă(Rainmaking caller, caller)
Jump and soak us
Soak us with a jug
For the little boy to grow up

La-la-la...

Paparuda, , rudă(Rainmaking caller, caller)
Jump and soak us
Soak us with a cup
For the little girl to grow up

La-la-la...

- ”Paparudele” este o creație populară definită ca poezie ritualică de incantație, în diferite cursuri de folclor românesc. Poezia este consemnată în scris de culegătorul de folclor G. Dem Teodorescu fiind inclusă în volumul ”Poezii Populare ale Românilor” din 1885 (p.211).
- Tradiția ”paparudelor” este descrisă mai întâi de Dimitrie Cantemir, în Description Moldaviae (1714 – 1716). Textul cântecului asociat ritualului a fost înregistrat mai ales începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, așadar după un secol și jumătate de la prima sa menționare. Existența cântecului și a obiceiului au fost atestate în mai toate provinciile țării noastre.
- După cum apare în descrierea făcută de Cantemir, în spațiul sud-est european, inclusiv la români, forma inițială a fost practică de copii, dintre care o fată aflată la vârsta purității îndeplinea rolul principal.
- ‘The Rainmaking Callers’ is a widely spread folk poem found in many Romanian folk courses being defined as ritual poetry . Its first written form appeared in 1885 in G.Dem Teodorescu’ s book “Romanian Folk Poetry ”on page 211.
- This rain ritual is firstly described in ”Descriptio Moldaviae” 1714-1716 by Dimitrie Cantemir,a prolific writer, musicologist and linguist and at the same time the ruler of Moldavia. The song’s lyrics associated with the ritual was later recorded during the late 19th century, almost two centuries later than it was first mentioned. This ritual was very much alive in many regions of Romania
- As it appears in Cantemir's description, in the South-East of Europe, including Romania, the original form was practised by children led by a pure young girl who had the main role in invoking the rain.

- Paparuda, acest cuvânt desemnează o veche divinitate agrară, în mitologia românească a ploii fertilizante, redusă cu timpul la o schemă de ritual.
- Sensul mitic al cântecului e păstrat de folclor într-o variantă reprezentativă, în forma unei invocații magice adresate direct Paparudei ca unei zeițe: "Paparudă, rudă / vino de te udă/ ca sa cadă ploile/ cu gălețile,/ paparudele/ să dea porumburile / cât gardurile / și să crească spicele / cât vrăbiile" .
- Ritualul are o dată tradițională fixă - marți, a treia săptămână postpaschală - , dar și ori de câte ori este secetă prelungită, în iunie și iulie.
- Tradiția își păstrează caracterul magic, aparține cultelor agrare și este deosebită față de vrăjile practicate de cărămidari și solomonari (vrăjitori populari în tradiția rurală românească din Țara Moșilor - Ardeal) pentru legarea și dezlegarea ploii.
- 'Paparuda' is an old agrarian divinity of Romanian mythology, a divinity of the fertilizing rain, reduced in modern times to a magical ritual.
- The mythical meaning of the song is preserved by folklore in a representative form, a magical incantation, directly addressed as to a goddess: "Rainmaking caller, caller / come from wet / to fall rains / with buckets, / Rainmaking callers / to give the corn / as well as the hedges / and the spice / as the sparrows " .
- The ritual has a fixed moment in time when it can be performed on Tuesday, three weeks after Easter - but also whenever there's a drought in June or July.
- Tradition preserves its magical character, it belongs to the agrarian cults and is distinct from the spells practised by the bricklayers and the popular wizards in the rural Romanian tradition of Ardeal, in order to stop and release rain.

- Ritualul care însoțește cântecul este următorul: în timp de secetă, tinere fete execută Jocul Paparudelor, ca personaje ale unui dans rudimentar, în fuste simbolice confecționate din frunze mari; în timpul dansului, femeile din sat le stropesc pe tinere cu găleți cu apă.
- Datorită vechimii, creația ”Paparudele” și-a păstrat puternicul caracter colectiv (cântecul reprezintă produsul construit de creatori anonimi, de-a lungul mai multor generații), specific literaturii populare, astfel încât, înregistrările apărute mai târziu valorifică variante diferite de versuri, reproduse mai sus.
- The ritual that accompanies the song is as follows: 'Paparuda- Rainmaking caller' is a magical ritual dance used for bringing rain in times of drought. The girl is dressed in a skirt made of big leaves. During the dance, women in the village throw buckets of water over the child-Goddess.
- Taking into consideration its age, this poem has preserved its strong collective character (the song is the product of anonymous creators over many generations), specific to folk literature, so that later recordings make use of different variants of lyrics, as shown above.

‘BORDEIAȘ, BORDEI, BORDEI’ ‘LITTLE HUT, HUT, HUT’

Bordeiaș, bordei, bordei
Bordeiaș, bordei, bordei,
Bordeiaș, bordei, bordei,
Of, of, of, of,
Cu mărtăceii de tei,
S-a-ncuibat dragostea-n ei,
Of, of, of, of.

Bordeiaș fără gârlici,
Bordeiaș fără gârlici,
Of, of, of, of, of,
Tu mă faci să viu p-aici
Desculț și fără opinci
Of, of, of, of, of.

Little hut, hut, hut,
Little hut, hut, hut,
Little hut, hut, hut,
Oh, oh, oh, oh,
With small linden pillars
Inside which love has found its nest,
Oh, oh, oh, oh,

Little hut without a porch,
Little hut without a porch,
Oh, oh, oh, oh,
You make me come here
Barefoot and without my peasant sandals on,
Oh, oh, oh, oh.

Bordeiaș întunecos,
Bordeiaș întunecos,
Off, of, of, of,of
Mult îmi ești tu dragăstos
Că mă faci să viu pă jos.
Of, of, of, of,of.

Întâi p-aici când veneam,
Întâi p-aici când veneam,
Of, of, of,of,
Patru junici eu înjugam
Și acum niciunul n-am,
Of, of, of, of.

Dark little hut,
Dark little hut,
Oh, oh, oh, oh, oh,
I love you so much
That you make me walk on foot to you,
Oh, oh, oh, oh, oh.

In the beginning, when I came to you
In the beginning, when I came to you
Oh, oh, oh, oh, oh.
I would yoke four calves
And now I don't even have a single one,
Oh, oh, oh, oh.

Apoi venii și cu cai,
Apoi venii și cu cai,
Of, of, of,

Dacă beui și măncai
Numa-n cămașă plecai
Of, of, of, of, of.

Vai maica mea-n ce-ncăpui,
Vai maica mea-n ce-ncăpui,
Of, of, of, of, of

Că și căciula băui
Și de basmu mă făcui,
Of, of, of, of, of.

Then I also came with my horses,
Then I also came with my horses
Oh, oh, oh, oh,

But if I drank and if I ate,
I left wearing only my shirt,
Oh, oh, oh, oh.

Oh, mother, what have I got myself into,
Oh, mother, what have I got myself into,
Oh, oh, oh, oh,

I even gave my hat for a drink
And so I made a fool out of myself,
Oh, oh, oh, oh, oh.

- Casa părintească este casa în care am crescut înconjurați de tandrețea necesară pentru a ne dezvolta și a trăi momente fericite. Ea simbolizează copilăria și climatul ei, precum și schimbările, uneori conflictuale, dar întotdeauna necesare cu părinții și ceilalți membri ai familiei, cu lumea întreagă. Toate aceste etape contribuind la formarea noastră ca oameni gata să oferim, la rândul nostru, o casă nouă pentru copiii noștri, pe care o vor părași atunci când au caracterul format.
- Casa părintească pentru un om este cea mai importantă locuință. În ea, omul și-a petrecut cele mai frumoase momente ale copilăriei împreună cu familia sa. Crescut de mic acolo, omul simte o atracție față de ea și acesta este cel mai frumos lucru. Fiecare casă are ajunsurile și neajunsurile ei, dar atunci când te afli în casa în care ai copilărit simți că totul este perfect.
- The house, where we grew up in surrounded by the necessary tenderness to develop and live happy moments, is our home. It symbolizes childhood and all our life experiences, sometimes conflictual, but always necessary regarding our relationship with our parents and other family members, with the entire world. All these stages helping us become better human beings, ready for building a new one in which our children should learn and develop their rightful character.
- Home for a man is the most important place on Earth. It shelters the most beautiful memories of his childhood with his family. Growing up in it, one feels that there is a strong connection with it and this is the most beautiful thing. Each home has both happy and sad moments, but when you are there, having spent all your youth there, you feel that everything is perfect.

- În sufletul nostru, acel ACASĂ rămâne un altar în fața căruia îngenunchem cu ochii în lacrimi de fericire și de durere, de dor și de iubire. Oriunde ne-am duce, acele amintiri petrecute în casa copilăriei noastre vor rămâne în sufletul nostru, stârnind emoții și bucurii care nu se pot uita.
- Acest superb cântec strămoșesc reliefează una dintre cele mai des întâlnite teme din literatura românească: casa. Tot ceea ce este legat de ea este sfânt și unic. Românul nu venerază doar casa în sine, ci și tot ceea ce o înconjoară formând , până la urmă, un întreg. În cântec sunt prezentate ca teme principale iubirea față de casă, de mamă, de natură, etc. Cultul pentru casă este cea mai frumoasă formă de exprimare a ospitalității neamului românesc, a mentalității, a culturii, a diversității. „Casă, dulce casă” definește cel mai bine importanța pe care cultura și identitatea noastră i-o acordă.
- In our hearts, HOME remains an altar in front of which we kneel with tears of happiness or pain in our eyes, with love, with sorrow and grief. Wherever we may go, those memories from our childhood will remain vivid in our souls, making us feel happy every time we think of it.
- This beautiful old song presents one theme often seen in our literature :home. Everything related to it is sacred and unique. The Romanian doesn't only cherish it, but also its surroundings, treating it as a whole. In this song there are various forms of the most important sentiment of all, love: for home, for parents, for nature. The Romanians' love for their home is the best way to describe our world wide recognised hospitality, our mentality, our culture and diversity. "Home, sweet home" best defines its importance in our culture and national identity.

‘PLUGUȘORUL’ ‘THE LITTLE PLOUGH’

Varianta I

The 1st Version

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lânga boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați.

Mâine anul se înnoiește
Plugușorul se pornește
Și începe a ura
Pe la case a colinda

Hey, Hey, children and brothers,
Stay a little and do not leave,
Next to your oxen you should come
And my word you should listen to.

Tomorrow the year is renewing
The little plough is setting off
And it begins to wish the best
To different homesteads through carolling

Iarna-i grea omătu-i mare
Semne bune anul are
Semne bune de belşug
Pentru brazda de sub plug.

Winter is hard, the layer of snow is thick
The year has good signs
Good signs of abundance
For the furrow under the plough

Pluguşor cu patru boi
Ia mai mânaţi, mai flăcăi!
Hăi, hăi...

Little plough with four oxen
Lead the way, dear lads!
C'mon C'mon...

S-a sculat mai an
Bădica Traian
Și-a-ncălecat
Pe-un cal învățat
Cu șaua de aur,
Cu nume de Graur,
Cu frâu de matasă,
Împletit în șase,
Cât vița de groasă.
El în scări s-a ridicat,
Peste câmpuri s-a uitat,
Să aleagă-un loc curat
De arat și semănat.
Și-a pornit într-o joi
Cu un plug cu doisprezece boi
Boi boureni,
În coadă codălbeni,
În frunte țintăței.
Ia mai mânați, măi, flăcăi!
Hăi, hăi...

He stood up a year ago,
Our respected mature man Trajan,
And he mounted a horse
That was a trained horse
That had a gold saddle,
And was known by the name of Graur,
With a rein made of silk,
That was braided in six threads,
As thick as grapevine.
He raised in the stirrups,
He looked all over the fields,
To choose a clean place
To plough and sow.
And he started on a Thursday
With a plough with twelve oxen
Oxen, big oxen
With their tail tips white,
And with a white spot on their forehead.
Lead the way, lads!
C'mon C'mon...

Cu luna, cu săptămâna,
Își umplu cu aur mâna
Si el vru să vadă
De-i dete Dumnezeu roadă.
Era-n spic cât vrabia,
Era-n bob cât trestia.

Ia mai mânați, măi flăcăi!
Hăi, hăi...

With the month, with the week,
He filled his hand with gold
And he wanted to see
If God has given him harvest.
The wheatear tip was as big as a sparrow,
And its grain was as big as a reed.

Lead the way, lads!
C'mon C'mon...

Traian iute s-a întors
Și din grajd alt cal a scos.
Un alt cal mai năzdrăvan,
Cum îi place lui Traian,
Negru ca corbul,
Iute ca focul,
De nu-l prinde locul.
Cu potcoave de argint,
Ce dă sporul la fugit.
Traian iute-a-ncălecat,
La Tinchin a apucat
Și oțel a cumpărat,
Ca să facă seceri mari,
Pentru secerătorii tari.
Și-altele mai mititele,
Pentru fete ocheșele
Și neveste tinerele.

Trajan quickly returned
And he took another horse from the stable .
Another enchanted horse,
As Trajan likes,
As black as the raven,
As quick as the fire,
That cannot be overcome.
With silver horseshoes,
That helps it run so fast.
Traian quickly mounted,
To Tinchin he went
And steel he bought,
To make large sickles,
For the strong reapers.
And some other smaller ones,
For the beautiful girls
And the young wives.

De urat, am mai ura,
Dar mă tem că va-nsera,
Pe-aici, pe la dumneavoastră,
Departe de casa noastră.
Și ne-așteapte și-alte case,
Cu bucate mai gustoase,
Cu pâine caldă pufoasă,
Cu vinul de vița-aleasă,
Cu Cotnar de Dragașani,
La anul și la mulți ani!

Well, we wished you good and we'd do it more,
But I fear it's getting dark,
Here, at your place,
Far from our house.
And there are many other homesteads waiting,
With even tastier dishes,
With hot, fluffy bread,
With wine of fine choice,
With Cotnar from Dragășani vineyard,
Happy New Year to all of you!

Varianta a II-a

Mâine anul se-noiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a brăzda,
Pe la case a ura:
Iarna-i grea, omătul-mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.
Mânați, măi !
Hăăi, hăi!

Second Version

Tomorrow the year is renewing
The little plough is setting off
And it begins to furrow and
To different homesteads to wish
Winter is hard, the layer of snow is thick
The year has good signs
Good signs of abundance
For the furrow under the plough
Lead the way, dear lads!
C'mon C'mon...

- Plugușorul este un colind agrar menit să întampine noul an și să marcheze începutul sezonului de arat, având un rol magic, și anume de a declanșa fertilitatea pământului. Acesta se cântă în majoritatea ținuturilor României în Ajunul Anului Nou.
- Obiceiul este ca 4-8 copii (în general băieți) să meargă la casele oamenilor din sat să le ureze un An Bun și o recoltă bogată. Grupul tradițional conține un cântăreț principal, un băiat care cântă la buhai, care este un instrument muzical popular ce scoate sunete asemanatoare cu un taur înfuriat, iar ceilalți copii dau din bici, sună din clopoței sau acompaniază solistul.
- ‘The Little Plough’ is an agrarian carol meant to welcome the new year and to mark the beginning of the ploughing period, having a magical role, which is to trigger the fertility of the land in order to bring a rich harvest. This is sung in the majority of the Romanian regions at New Year’s Eve.
- The custom is that a group of 4 to 8 children (boys, in general) should go to the villagers’ houses to wish them a good year and a wealthy harvest. The group traditionally consists of a lead singer, a boy that plays the petadou - a friction drum which is a traditional instrument that makes sounds that resemble an angry ox, and the other kids lash their whips, sound their bells or accompany the lead singer.

- Colindul începe prin captarea atenției gazdelor, acestea fiind lucrătorii pământului (“Aho, aho, copii și frați,; Stați puțin și nu mânați,”) și continuă prin a vesti Anul Nou și totodată începerea plugușorului.
- Acesta menționează faptul că datorită zăpezii anul va fi unul bogat în roade și că plugul va avea spor, îndemnându-i pe țărani să înceapă aratul pământului cu ajutorul boilor. Dumnezeu este rugat să binecuvânteze gospodăria respectivă și să aducă o recoltă bogată în anul care vine. Urarea face referință la recolta de cereale, precum grâul, pentru care, semințele se pun toamna și peste iarna, acestea încolțesc. Este important să existe zapadă, ea protejează grâul ca să nu înghețe.
- Cântecul reliefează hărnicia poporului român, țărani concentrându-se asupra activităților legate de munca pământului, simbol al belșugului, statorniciei și existenței noastre pe aceste meleaguri.
- The carol starts by capturing the hosts’ attention, these being the land labourers and it continues by announcing the new year and at the same time, the beginning of the little plough song.
- This one mentions that because of the thick layer of snow, the year will be full of produce and that the ploughing period will be fruitful, urging the peasants to start ploughing the land with the help of the oxen. God is begged to bless that respective homestead and to bring a rich harvest in the following year. This bidding song brings the grain harvest to attention, such as wheat, for which the seeds are sown in autumn, and in winter, they sprout. It is important that there should be snow, as it protects the wheat from freezing.
- The song points out the Romanian nation’s diligence, the peasants focusing on activities related to land labour, land that is the symbol of our wealth, constancy and existence on these territories..

- Un alt semn de belșug și de hărnicie este faptul că sunt prezentate toate etapele necesare obținerii pâinii, cum ar fi: aratul, seceratul, coacerea pâinii, ele întruchipând un ciclu al vieții.
- Întregul proces este imaginat ca fiind realizat de primul plugar, care este denumit Traian, nume reprezentând un simbol al latinității poporului român deoarece Traian a fost împăratul roman care a cucerit Dacia. O altă trăsătură caracteristică a neamului nostru este ospitalitatea, ea fiind conturată în versurile „Și ne-așteapte și-alte case, /Cu bucate mai gustoase, /Cu pâine caldă pufoasă,
- Cu vinul de vița-aleasă, /Cu Cotnar de Dragașani,” . Aici, colindătorii sunt simbolul comunității unite, aceștia intenționând să viziteze cât mai multe case până la apusul soarelui pentru a le face urări de bine, dar și al ospitalității deoarece fiecare gazdă îi va primi în casă cu brațele deschise și cu bucate pe masă.
- Another symbol of prosperity and hard work is the presentation of bread obtaining process, such as ploughing, harvesting, bread baking, everything representing a cycle of life.
- The entire process is imagined as being achieved by the first ploughman, who is named Trajan, this name being a symbol of our Latin origin because Trajan was the Roman emperor who conquered Dacia. Another characteristic feature of our people is hospitality, this being outlined in the lines, “And there are many other homesteads waiting, /With even tastier dishes, /With hot, fluffy bread, /With wine of fine choice” . Here , the carollers are the symbol of the united community, having the intention of visiting till dusk as many houses as possible in order to wish them good, but at the same time, they show our hospitality because each host will welcome them open-heartedly and with good food on the table.

‘SCULAȚI, SCULAȚI, BOIERI MARI !’ ‘GET UP, GET UP, GREAT LANDOWNERS !’

Varianta I

Sculați, sculați, boieri mari
Că vă vin colindători.
Nu vă vin cu niciun rău
Ci v-aduc pe Dumnezeu,
Pe Dumnezeu mititel
Mititel înfășățel.
Înfășat în foi de mac,
Cu tichie verde-n cap,
Iar în fundul tichiei
Este-o piatră nestemată
Ce plătește lumea toată,
Țarigradul jumătate
Și Brașovu-a treia parte.
Sus în poarta lui Cristos
Să fiți boieri sănătoși!

The 1st version

Get up, get up, great landowners
Because carollers are coming
And they don't do you any harm
But they bring God to you,
Little God
Little tangled wrapped.
Wrapped in poppy leaves,
With green yarmulke on His head,
And at the bottom of His yarmulke
There is a gemstone
That can pay for the entire world,
Half for Constantinople
And for Brașov the third part.
Up in the gate of Christ
Be healthy landowners!

Varianta a II-a

Sculați, sculați, boieri mari

Sculați, sculați, boieri mari,
Zorii de ziuă...

Sculați voi, romani plugari,
Zorii de ziuă...

Că vă vin colindători

Zorii de ziuă...

Noaptea pe la cântători

Zorii de ziuă...

Și v-aduc pe Dumnezeu

Zorii de ziuă...

Să vă mântuie de rău

Zorii de ziuă...

The 2nd version

Get up, get up, great landowners

Get up, get up, great landowners
At dawn, early in the morning...

Get up, you Romanian ploughmen
At dawn, early in the morning...

Because the carollers are coming

At dawn, early in the morning...

At night, at the crack of dawn.

At dawn, early in the morning...

And they bring God to you

At dawn, early in the morning...

To save you from evil

At dawn, early in the morning...

Dumnezău adevărat

Zoriori de ziuă...

Soare, Raza, Luminat,

Zoriori de ziuă...

Și vă spun să ne traiți

Zoriori de ziuă...

Întru mulți ani fericiți

Zoriori de ziuă.

True God

At dawn, early in the morning...

The Sun, The Ray, Enlightened,

At dawn, early in the morning...

And I wish you to live

At dawn, early in the morning...

For many happy years

At dawn, early in the morning...

- “Sculați, sculați boieri mari” este un colind popular ale cărui versuri au fost culese de Anton Pan. Deși acesta are mai multe versiuni, mesajul final este acela de a atrage atenția boierilor sau gazdelor, asupra faptului că vin colindătorii și că aceștia nu doresc să facă rau ci doar să-L aducă pe Dumnezeu în casele lor.
- Cântecul se desfășoară într-un ritm alert care sugerează entuziasmul emanat de versuri. Un entuziasm combinat cu o oarecare nerăbdare dedicată obiceiului de a colinda (“Sculați, sculați, boieri mari” și “Sculați voi, romani plugari,”).
- Spre deosebire de colindele laice care se axează în general pe belșugul recoltelor și menținerea tinereții, ‘Sculați, sculați boieri mari’ arată sărbătorile dintr-un punct de vedere religios. Cântecul având ca scop aducerea lui Dumnezeu în casa și sufletul omului care este colindat.
- “Get up, Get up, Great Landowners” is a Romanian carol whose lyrics were collected by Anton Pann. Although the song has other versions, the core message is the same, which is to capture the landowners’ attention that carollers are coming and that they don’t want to cause harm, but to bring God into their homes.
- The song progresses in a quick rhythm that suggests the enthusiasm emanated by the lyrics. An enthusiasm combined with a type of restlessness which is dedicated to the tradition of carolling (“Get up, get up, great landowners” and “Come on, Romanian ploughmen”). Unlike laic carols that in general, focus on the wealth of the harvests and on maintaining youth and health, “Get up, get up, great landowners” shows the holidays from a religious standpoint. The song is meant to bring God in people’s house and souls when they hear it.

- De asemenea, colindele religioase sunt mai numeroase în perioada Crăciunului spre deosebire de cele laice care predomină în jurul Anului Nou.
- Romania a adoptat religia creștin ortodoxă atunci când Sfântul Andrei a venit pe meleagurile țării și de atunci, această religie a reprezentat în viața românilor, un pilon important. În acest cântec se prezintă obiceiul colindului de Crăciun, care are ca scop, nu numai vestirea nașterii lui Iisus, dar și de-al aduce pe Dumnezeu mai aproape de oameni. El este cântat de un grup de copii care merg din casă în casă urând bunăstare și vestind nașterea Domnului. Ca un semn de mulțumire, oamenii le dau copiilor covrigi, nuci sau mere. Colindatul se începe de pe 6 noiembrie (după Sfântul Nicolae) și se termină la 7 ianuarie, dar în general se colindă doar în Ajun (24 decembrie) și se merge cu steaua în ziua de Crăciun.
- Moreover, religious carols are in a larger number around Christmas, unlike laic ones that are usually around New Year's Eve.
- Romania embraced the Christian-Orthodox religion when St. Andrew came to this country and since then, religion has represented an important pillar in Romanian people's lives. The tradition of carolling is presented in this song which has as purpose not only announcing the birth of Jesus but also, bringing God closer to the people. It is sung by a group of kids that go from house to house wishing wellbeing to the family and announcing the birth of Christ. As a sign of gratefulness, people give them pretzels, nuts or apples. Carolling starts on the 6th November (after St. Nick's Day) and it ends on the 7th January, but in general, people carol just on Christmas Eve.

- Sărbătorile de Crăciun în România sunt un prilej de bucurie, moment în care, toate familiile, indiferent de starea lor socială sau materială, se pregătesc să întâmpine nașterea lui Iisus, prin participarea la slujbele de la biserică dedicate acestui eveniment, și pe 25 decembrie, toți membrii familiei iau o masă de sărbătoare împreună, în onoarea Lui.
- Christmas Holidays in Romania are a reason for joy in every family, a moment at which, all families, regardless of their social status or of their wealth, get ready to welcome the birth of Jesus, as they go to church to participate at the masses dedicated to this event and on the 25th, all the members of the family have a feast with all the relatives in His honour.

"This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of The author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."